

**कौटुंबिक हिंसाचारापासून महिलांचे
संरक्षण अधिनियम, २००५ व नियम
२००६ अन्वये
संरक्षण अधिकारी घोषित करणेबाबत.**

महाराष्ट्र शासन

महिला व बाल विकास विभाग,
शासन निर्णय क्रमांक : संकीर्ण-२०१२/प्र.क्र.३२/का-२,
नवीन प्रशासन भवन, ३ रा मजला,
मंत्रालय, मुंबई-४०००३२.
दिनांक : २ फेब्रुवारी, २०१२

वाचा :- १) शासन निर्णय महिला व बाल विकास विभाग, क्रमांक संकीर्ण-२००६/प्र.क्र.२९५/का-२, दि. २२ मे, २००७.
२) शासन निर्णय, महिला व बाल विकास विभाग, क्रमांक : संकीर्ण-२००७/प्र.क्र.३०६/का-२, दि.२६.१०.२००७
३) शासन निर्णय, महिला व बाल विकास विभाग, क्रमांक : संकीर्ण-२००७/प्र.क्र.३०६/का-२, दि.२७.२.२००९

प्रस्तावना :- कौटुंबिक हिंसाचारापासून महिलांचे संरक्षण अधिनियम २००५ आणि महिलांना कौटुंबिक हिंसाचारापासून संरक्षण नियम २००६ दि.२६.१०.२००६ पासून अंमलात आले आहेत. या अधिनियमामधील कलम ८ नुसार संरक्षण अधिकारी नेमण्याची तरतूद आहे. अधिनियमाच्या अंमलबजावणीत महत्वाचा घटक म्हणजे संरक्षण अधिकारी आहे. या कलमानुसार राज्य शासनाने प्रत्येक जिल्ह्यात एक किंवा अधिक संरक्षण अधिकारी नेमावयाचे आहेत. या तरतूदीनुसार महिला व बाल विकास विभाग, शासन निर्णय क्र.संकीर्ण-२००७/प्रक्र.३०६/का.२, दि.२६.१०.२००७ अन्वये नागरी भागातील बाल विकास प्रकल्प अधिकारी (नागरी) यांना तात्पुरत्या स्वरूपात संरक्षण अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात आलेले आहे. तसेच ग्रामीण भागातील पिडीत महिलांना लवकर न्याय मिळण्याच्यादृष्टीने ग्रामीण भागातील बाल विकास प्रकल्प अधिकारी (ग्रामीण) यांना प्रकल्प क्षेत्रासाठी तात्पुरत्या स्वरूपात संरक्षण अधिकारी म्हणून घोषित करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :- कौटुंबिक हिंसाचारापासून महिलांचे संरक्षण अधिनियम, २००५ चे कलम ८ (१) नुसार ग्रामीण भागातील बाल विकास प्रकल्प अधिकारी (ग्रामीण) यांना प्रकल्प क्षेत्रासाठी तात्पुरत्या स्वरूपात संरक्षण अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात येत आहे. संरक्षण अधिकाऱ्यांची कर्तव्ये, कार्य, जबाबदाऱ्या इ.वरील अधिनियम व नियमामध्ये नमूद केल्याप्रमाणे राहतील. त्यांनी त्यांच्याकडे सद्या असलेली कामे सांभाळून या शासन निर्णयानुसार सोपविण्यात आलेली संरक्षण अधिकाऱ्यांची कामे सांभाळावीत. संरक्षण अधिकाऱ्याचे कामाचा समन्वय व संनियंत्रण त्या जिल्ह्याचे जिल्हा महिला व बाल विकास अधिकारी करतील. पिडीत महिला जिल्हा महिला व बाल विकास अधिकारी तसेच हेल्पलाईन व महिला समुपदेशन केंद्र यांना सरळ संपर्क साधू शकतील. सर्व बाल विकास प्रकल्प अधिकारी (ग्रामीण) यांनी त्यांच्या कार्यक्षेत्रामध्ये दाखल झालेल्या तक्रार अर्जांची एकत्रित माहितीची आकडेवारी संबंधित जिल्हा महिला व बाल विकास अधिकारी यांना पाठवावी. तसेच जिल्हा महिला व बाल विकास अधिकारी यांनी सदर आकडेवारी एकत्रित करून आयुक्त, महिला व बाल विकास आयुक्तालय, पुणे यांना दर महिन्याच्या ५ तारखेपर्यंत पाठवावी. तसेच आयुक्त, महिला व बाल विकास आयुक्तालय, पुणे

यांनी सर्व जिल्ह्यांची माहिती संकलित करून शासनास दर महिन्याच्या १० तारखेपर्यंत पाठवावी.

२. आयुक्त, महिला व बाल विकास आयुक्तालय, पुणे यांनी संरक्षण अधिकार्यांना त्यांची भूमिका व कर्तव्यांबाबत माहिती व प्रशिक्षण देण्याच्या दृष्टीने त्वरित कार्यवाही करावी.

३. सर्व जिल्हा महिला व बाल विकास अधिकारी यांना या आदेशान्वये सूचना देण्यात येत आहेत की, त्यांनी त्यांच्या जिल्ह्यांतर्गत घोषित केलेल्या सर्व संरक्षण अधिकारी यांची नावे व कार्यालयाचे पत्ते, दुरध्वनी क्रमांक इ., सह यादी तयार करून ती यादी जिल्ह्यातील सर्व पोलीस ठाणे, समुपदेशन केंद्र, सेवा पुरविणारे, जिल्ह्यातील जिल्हा न्यायालय यांना तसेच जिल्ह्यातील संबंधितांना पाठवावी व सदरची यादी आयुक्त, महिला व बाल विकास आयुक्तालय, पुणे तसेच शासनास पाठवावी.

४. सदर कौटुंबिक हिंसाचारापासून महिलांचे संरक्षण अधिनियम, २००५ व त्याचे नियम, २००६ हे केंद्रीय महिला व बाल विकास मंत्रालय, नवी दिल्ली यांच्या वेबसाईट

www.wcd.nic.in वर उपलब्ध आहेत.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने,

(शं.शा.पढाळ)

उप सचिव, महाराष्ट्र

शासन

प्रति,

मा.राज्यपालांचे सचिव, राजभवन, मुंबई.

मा.मुख्यमंत्र्यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई.

मा.उपमुख्यमंत्र्यांचे सचिव, मंत्रालय, मुंबई.

मा.मंत्री, महिला व बाल विकास यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.

मा.राज्यमंत्री, महिला व बाल विकास यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.

मा.सर्व मंत्री / राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.

मा.मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई.

सर्व अप्पर मुख्य सचिव / प्रधान सचिव / सचिव, मंत्रालयीन विभाग, मुंबई.

आयुक्त, बृहन्मुंबई महानगरपालिका, मुंबई.

पोलीस महासंचालक, पोलीस मुख्यालय, मुंबई.

सचिव, महाराष्ट्र राज्य समाजकल्याण सल्लागार बोर्ड, मुंबई

समन्वयक, महिला व बालकांचे विशेष कक्ष, टाटा सामाजिक विज्ञान संस्था, डाक पेटी क्र.८३१३, देवनार, मुंबई.८८

सदस्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य महिला आयोग, मुंबई

व्यवस्थापकीय संचालक, महिला आर्थिक विकास महामंडळ, मुंबई.

आयुक्त, एकात्मिक बाल विकास सेवा योजना, रायगड भवन, नवी मुंबई.

आयुक्त, महिला व बाल विकास आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.

महासंचालक, माहिती व जनसंपर्क संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.

पोलीस विशेष महानिरीक्षक, महिला अत्याचार प्रतिबंधक कक्ष, पोलीस मुख्यालय, मुंबई.

महाप्रबंधक, उच्च न्यायालय, मुंबई.

सर्व निबंधक, उच्च न्यायालय, खंडपीठ नागपूर/औरंगाबाद.

सर्व जिल्हा न्यायाधिश, जिल्हा न्यायालय, (संबंधीत जिल्हा महिला व बाल विकास अधिकारी यांचेमार्फत)

सर्व जिल्हाधिकारी,

सर्व मुख्य कार्यकारी अधिकारी

सर्व उप मुख्य कार्यकारी अधिकारी (बाल कल्याण), जिल्हा परिषद,

सर्व बाल विकास प्रकल्प अधिकारी, (नागरी) (संबंधीत जिल्हा महिला व बाल विकास अधिकारी यांचेमार्फत)

सर्व समाज विकास अधिकारी, महानगरपालिका, मुंबई शहर/मुंबई उपनगर

सर्व जिल्हा महिला व बाल विकास अधिकारी

सर्व प्रांत अधिकारी, (संबंधीत जिल्हा महिला व बाल विकास अधिकारी यांचेमार्फत)

सर्व तहसिलदार /नायब तहसिलदार. (संबंधीत जिल्हा महिला व बाल विकास अधिकारी यांचेमार्फत)

सर्व गट विकास अधिकारी / विस्तार अधिकारी (संबंधीत जिल्हा महिला व बाल विकास अधिकारी यांचेमार्फत)

सर्व बाल विकास प्रकल्प अधिकारी (ग्रामीण) (संबंधीत जिल्हा महिला व बाल विकास अधिकारी यांचेमार्फत)

सर्व समुपदेशन केंद्र (संबंधीत जिल्हा महिला व बाल विकास अधिकारी यांचेमार्फत)

सर्व उपसचिव/अवर सचिव/कक्ष अधिकारी, महिला व बाल विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई